

onderdeel, een platte, soms halfronde verticale band, meestal van baksteen, soms van natuursteen, vaak opgebouwd uit beide materialen.

In Hoorn zijn de zuilen zeldzaam. Een speurtochtje leverde het volgende op. Allereerst een aantal verdwenen zuilen. Vier grote vrijstaande Dorische zuilen stonden "voor" de Grote Kerk (de tweede op dezelfde plaats, namelijk de na 1838 gebouwde en in 1878 verbrande voorganger van de huidige Grote Kerk) van de bekende neo-classicist Zocher, die heel wat zuilen in zijn architectuur verwerkte. Zo'n "zuilenkerk" staat in Amsterdam op het Waterlooplein, de bekende Mozes en Aäronkerk. (Een foto is te vinden in "Hoornse Herinneringen", pagina 60.)

Ingang Doopsgezinde Kerk, Ramen, Hoorn

Vier Ionische zuiltjes staan op de hoeken van de onderbouw van de klokketoren uit 1651 op de Hoofdtoren (zelf uit 1532). In stenen lijve zijn vier Composietzuilen te zien in de ingang vande voormalige Doopsgezinde Kerk aan het Ramen bij de Gedempte Turfhaven, een gebouw met neo-Gotische trekken overigens uit 1865. De toegang tot het nieuwe Biljartcentrum (een negentiende-eeuws gebouw aan het Achterom 53) is versierd met twee parmantige marmeren Composietzuiltjes. Boven de ingang van het pand Grote Noord 13, waarin onder andere de Muziekschool is gevestigd, bevindt zich een raam met een zogenoemd deelzuiltje, een zuiltje dat het raam verticaal in tweeën deelt, maar dit bouwelement is kenmerkend voor de middeleeuwse, Romaanse kunst (neo-Romaans zuiltje dus, dat ook te zien is in ramen van de Beurs van Berlage in Amsterdam). Erboven "hangen" nog vier zuiltjes met neo-Gotisch kapiteel aan de gevel!

Halfzuilen (halfronde pilasters) zijn te zien in de toegang van de voormalige Gereformeerde Kapel in de (Korte) Achterstraat, ze hebben een Ionische kapiteel en een keurig voetstuk. Hier naderen we dus het terrein van de pilasters, die niet vrij in de ruimte staan.

Mooie voorbeelden hiervan treffen we aan in de Muntstraat, in het pand nr. 6 links van het Politiebureau, het gebouw van de Voorlichting Hoorn, vier pilasters over de hele hoogte van de gevel met weelderige Composiet-kapitelen (ook over de hele gevelhoogte zijn er eenvoudige pilasters aan het pand Grote Noord 9, maar dan wit gekalkt).

Het voormalige Doelengebouw in de Achterstraat, waarin nu een bouwmaterialen-firma zit, heeft aan de straatgevel verschillende typen: rechts tussen de ramen dubbele (gekoppelde) Dorische pilasters en links drie pilasters met zeer